

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Vždy keď idú maturantky mestom,
neviem od nich oči odtrhnúť.

zpívá Peter Lipa

Hezký pohled na maturantky z perspektivy niekoľko dekád uplynulých od maturity. Pohled maturantek je trochu jiný. Vím to, mám dceru – čerstvou maturantku. Příprava byla dřina, výsledek nebyl zohledněn při přijímacích pohovorech, které absolvovala na několika lékařských fakultách. (Některé LF přijímaly jedničkáře na základě vysvědčení z několika posledních let na střední škole, což samozřejmě nezohlední extrémní rozdíly v náročnosti studia na různých školách).

Jak bývá v našich krajích zvykem, o maturitě se diskutuje vášnivě, už asi dvacet let, sem tam se provede změna, kterou další ministr změní – životnost ministra školství je v Česku v průměru rok. Matematika ano nebo ne? Jedna nebo dvě úrovně zkoušek? Vyřeší vše vyšší platy? Zastaralé školství, založené na tereziánském drilu neumožňuje rozvoj osobnosti, nutný pro dynamické dvacáté první století? Tady bych se zastavil. Před lety absolvoval můj syn ročník gymnázia (Seconde) na Lycée Camille Claudel v Palaisau, městečku na předměstí Paříže, kde jsme měli pronajatý byt. Přišel z běžného brněnského gymnasia, po adaptačním období (Proč má horší známku z matematického testu, když výsledky jsou správné? Protože nepopsal postup, jak k nim dospěl.) třídu ukončil mezi nejlepšími. Nebylo

to tak složité, z Brna měl v řadě předmětů více znalostí než jeho francouzští spolužáci. Přitom šlo o dobrou školu, ve Francii je zveřejňované celostátní pořadí kvality středních škol. Maturoval už zase v Brně, francouzskou maturitu jsme nezažili na vlastní kůži, ale je dobře známo, že po mnoho desetiletí tam byly maturity celostátní, absolvovaly se na jiné škole. Nově, počínaje rokem 2021, bude ve Francii maturita (všeobecná a technologická, samozřejmě zkouška nemůže být pro všechny typy středních škol stejná) rozdělena do dvou ročníků. Po první třídě čtyřletého gymnázia bude písemná a ústní zkouška z francouzštiny. Čtyři zkoušky pak v poslední třídě (Terminale): dvě z volitelných oborů, jedna písemná z filosofie (má prokázat schopnost kritického myšlení, to je francouzská tradice) a jedna orální, kdy zkoušený bude mluvit o projektu, který připravoval od první třídy a prokáže tak schopnost vyjadřovat se přesně a na vysoké úrovni. Protože schopnost vyjádřit se na úrovni, je také známkou sociálního statusu. Třiceti procenty se do finálního hodnocení započítávají výsledky vybraných zkoušek z první a poslední třídy a deseti procenty průběžné výsledky za celou dobu studia. Takže momentální indispozice v den maturity nemusí znamenat konec všech nadějí. Egalitářská Francie moc neřeší, že některá lycea jsou elitnější než jiná. Jde o kvalitu, liší se i vysoké školy, v některých oborech jsou podle běžných univerzit elitní Grandes Ecoles. Ne v medicíně, tam musí být každá škola na nejvyšší úrovni, aspoň teoreticky.

Máme mít elitní školy, například velmi výběrová osmiletá gymnázia? Odpověď z mé, byť letité

zkušenosti: Jsem absolventem nejhoršího brněnského gymnasia, k nám se propadalo, od nás se aspoň v Brně už propadnout nedalo nikam. I tam jsem dokázal být trojkařem (permanentní dvojky z chování jsou na jinou esej). Přesto jsem poté v akademické dráze nebyl úplně neúspěšný. Ale v oborech, ve kterých jsem nebyl zvlášť nadaný, jsem se nic nenaučil. Dodnes dcera vypráví svým kamarádkám veselé historky o mých neznalostech základů matematiky. Vysokou školu absolvovala z třídy asi čtvrtina nebo pětina spolužáků, na medicínu jsme se dostali dva, dokončil jsem ji sám. Dcera maturovala na elitním osmiletém gymnasiu, osm let dřiny, ano – i drilu. Nemám pocit, že by jí to bránilo v rozvoji osobnosti, flexibility a podobně – samozřejmě na škole nebylo jenom biflování, proto je elitní. Na medicínu jich z třídy bylo přijato třináct, všichni spolužáci se dostali na vysokou školu, kterou si přáli.

Nemají to jednoduché, dnešní maturantky.

Přesto všechno, skončil bych slokou od Petra Lipy:

Vždy keď idú maturantky mestom,
cítim jemnú vôňu omamnú,
potreboval by som na počkanie
aspoň o pár rokov omladnúť

Na vaše příspěvky se
i s redakční radou těší
prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.,
FCMA, FANA
předseda redakční rady

